

DUMINECA

Organ de propagandă religioasă și morală
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Preful unui exemplar: 1 Leu

Școala lui Hristos.

Avem în fața noastră pe Isus și o muiere samarineancă. Fântâna lui Iacob din Sichar este marta unei convorbiri magistrale dintre Isus și o muiere, care a venit la fântână, ca să scoată apă. Acest minunat dialog ne prezintă pe Isus, cași pe cel mai bun învățător, care cu metodele sale minunate știe să atragă la sine sufletele doritoare de adevăr.

„Învățătorul bun” iată numele lui Isus. Și înaintea Lui a strălucit soarele; și înaintea Lui s'a revărsat blânda rază de lună asupra pământului, totuși în viața sufletelor firmamentul a fost învelit cu negrii nori. Norii neștiinței și îndoielii au apăsător greu asupra sufletelor. Oamenii dibuiau în întuneric, au privit la cer, totuși nu s'au putut orienta. Liniște și încredere nu a venit în suflete. Ce au

știut ei despre adevăratul Dumnezeu? N'au înțeles, că acolo, deasupra cerului instelat un Dumnezeu bun veghează peste fiii oamenilor. Privirea lor a căzut înainte, în viitorul nesigur, despre care nime nu a putut să ridice vălul; numai moartea nemiloasă au văzut-o.

Înzădar a căzut cu lacrimi soția pe pieptul soțului muribund, acesta nu a putut-o mângăia cu nădejdea revederii.

În sfârșit o stea a răsărit. Chiar în timpul cel mai potrivit. Atunci, când cerul lumii sufletești pe deaintregul a fost acoperit de nori. Steaua a dus lumea la ieslea din Viflaim unde s'a născut „lumina lumii”, învățătorul omeniei întregi. El a crescut în umilul Nazaret, unde nu a frecventat alte școli decât,

atelierul sărac; învățătorul lui este un sărman meseriaș. El nu are legături științifice, nici nu face călătorii de studii, ci crește în casa sărăcăcioasă în muncă cinstită. În acest timp o singură dată și-a ridicat glasul său: în vârstă de 12 ani. Dar de înțelepciunea cuvintelor sale s'a mirat întregul Israil și păgânii s'au minunat. De unde atâta știință la feciorul dulgherului? se întrebau ei. Și a și răspuns la aceasta întrebare: **Învățătura mea e învățătura Aceluia, care M-a trimis pe mine.**

Așa s'a arătat prima dată „învățătorul cel bun”, ca apoi la vârsta de 30 ani, să declare în Biserică: **Spiritul Domnului peste Mine, care M-a uns, ca să binevestesc săracilor, ca să vindec pe cei bolnavi. Și de atunci nu a încetat de a vesti adevărul.**

Rezultatul obținut de

Istoria despre sfânta Liturghie

Isus a rămas fără de pă-reche. Cuvântul lui Isus a schimbat pământul întreg. El cu putarea-i convingă-toare a cucerit mințile și a câștigat inimile. Capturează sufletele, împărțește din bel-sug harul, dă grație, care șterge păcatele, ridică din umilire, și așează lumea pe calea fericirii. Devine „cale“ ce-i adevărat strîm-tă, totuși aceasta cale este calea mulțimii nenumărate. Armatele sufletelor trec pe ea către adevărata viață...

Fântâna lui Iacob din Sichar este locul, unde Isus a deschis o mică școală cu o singură elevă: muierea. Rezultatul însă este minunat. „Am găsit pe Mesia cel făgăduit“ — iată minunatul rezultat. În școala vieții nu avem alt învățător decât pe Isus. De multe ori îl întâlnim la fântânile vieții noastre. De multe ori cere dela noi apă și noi nu avem cu ce să-i dăm, fiindcă suntem atât de mici la suflet. Ne învață mereu, ne îmbie „apă vie“, ca să nu înse-toșem. Ne declară sus și tare: Eu sunt Mesia. Pen-tru ce nu-l credem? Pen-tru ce vrem să rea-ducem în tunericul cel de demult?

Dacă răsfoim paginile isto-riei, observăm că toate epocile au bărbați distinși, cari au des-cris în mod vrednic de incre-dere evenimentele bune sau rele ale epocii în care au trăit, au eternizat obiceiurile și spiri-tul vremii. Biserica catolică încă își are scriitorii săi, cari din epocă în epocă fac observa-țiuni și în scrierile sale eterni-zează înaintarea și bunăstarea Ei, împreună cu momentele mai triste și suferințele Ei. Tot ei păstrează în scrierile lor dati-nele mai vechi și nouă.

Aceste persoane distinse ale Bisericii sunt: Scriitorii Evan-gheliști, cari ne dau icoana fi-delă a epocii lui Hristos, apoi sfinții Părinți, cari în scrierile lor reoglinesc epoca în care au trăit. Acești bărbați cari și în istoria profană, ocupă un loc de seamă, dau relații cât numai se poate de complete despre cultul divin.

1. Deja în „Faptele Aposto-lilor“ citim: că primii credin-cioși erau statornici în învăță-turile apostolilor, în comuniu-ne frângerii pâinei și în ru-găciune.

Ce însemnează „frângerea pâinei?“ Nu poate să aibă alt înțeles, decât sfânta Liturghie. Scriitorul sfânt îi dă numele de „frângerea pâinei“, pentru că la cea dintâi Liturghie, la cina cea de taină, Isus a luat pâine „a frânt-o și a dat-o sfinților Apostoli“ și pentru aceea, pen-

trucă cu ocazie sfintei Liturghii din Trupul lui Isus se împăr-tășește nu numai preotul sluji-tor, ci și credincioșii prezenți și botezați.

Că sf. scriitor aici vorbește anume despre sf. Liturghie ne arată și următoarea afirmație: „și petreceau toată ziua într'un gând în Biserică“. Cuvintele aceste dovedesc, că prezența credincioșilor în biserică era necesară, ca să poată participa la „frângerea pâinii“ adică la sfânta Liturghie.

Autorul necunoscut al „Invățăturii celor 12 Apostoli“, care a trăit în sec. I. după Hristos scrie: „Și a zis Dom-nul: în toată vremea și în tot locul să mi se aducă „jertfă curată“, pentru că sunt împărat puternic și numele meu este mare între neamuri“. Acest scriitor vorbește despre „jertfă curată“. Care este însă jertfă curată? Aceea, ce se aduce pe pe altar: *jertfa Liturgică*“.

În sec. II după Hristos sf. Ireneu se ocupă cu cultul divin și când vorbește despre sf. Li-turghie, declară, că în sfânta Liturghie jertfim aceea ce este al Lui, adică pe însuș Hristos.

În sec. III despre jertfa litur-gică vorbește sf. Ipolit: „Zilnic se arată și se jertfește pe alta-rul tainic și dumnezeiesc Tru-pul și Sângele neprețuit și nepri-hănit al Domnului“.

În sec. IV, când ereticii,

anume donatiștii, au distrus altarele creștinilor.—Optatus, în scrisoarea sa îi întreabă; „ce rău va făcut acel Hristos, al cărui Trup și Sânge un timp a locuit pe acest altar”—adică în sfta Liturghie.

Că sfta Liturghie este urmarea rânduelii lui Hristos și că în tot timpul s'a făcut în Biserică, ne arată și diferitele cărți rituale. Aceste cărți, ca să evedențieze cât se poate de mult demnitatea jertfei dumnezeiești, fără ca să atingă esența,—mai prescriu și anumite solemnități între cari trebuie arătată jertfa.

Cărțile rituale ale sf. Iacob, sf. Ioan Gură de aur și sf. Ambroziu sunt cele mai bune; cărțile aceste în modul cel mai strălucit justifică originea dumnezeiască a sf. Liturghii.

Afirmațiile sf. Scripturi și ale sf. Părinți sunt verificate de monumentele rămase, de tablourile și obiectele antice. Anume în epoca primitivă a creștinătății era în vigoare acel, „disciplina arcani”, obligația observării secretului. În înțelesul acestei discipline s'a putut vorbi despre cele de ale credinței numai în mod figurativ, ca nu cumva, aceia cari nu s'au putut ridica pe pedestalul credinții, să necinstească prin faptă sau prin vorbă acel mai sfânt. Aceasta se poate observa pe toate obiectele de credință antice. Aceasta ne arată și frescurile catacombelor denumite despre sf. Calist.

În capela acestor catacombe se poate vedea pictura, care reprezintă un altar cu trei picioare, deasupra cu trei pâini

și un pește. La picioarele altarului sunt așezate șapte coșuri pline cu pâine. Peștele și pâinea —după afirmația lui Optatus, reprezintă chiar pe Isus Hristos, iar cele șapte coșuri pline înmulțirea pâinilor. Iar ansamblul întreg arată jertfa liturgică, în care Hristos se dă omenirii întregi.

Un alt fresc al acestor catacombe arată un altar, în față cu un preot în odăjdii, mâinile căruia sunt așezate deasupra jertfei. În fața altarului se poate vedea jertfa lui Avram. Ce vrea să zică acest tablou? Arată jertfa dumnezeiască realizată, unde nu omul, ci însuși Dumnezeu este jertfa, deci sfta Liturghie.

În catacombele denumite despre sfta Lucina și sf. Petru adesea vedem picturi, care reprezintă un miel care poartă pe spate un vas cu lapte, deasupra căruia strălucește gloriola. Cine este acest miel? Mielul lui Dumnezeu, Isus Hristos. Vasul cu lapte reprezintă sfta Euharistie, deci Liturghia, în care Isus Hristos se dă.

Că aceste tablouri figurative reprezintă jertfa liturgică, se poate constata din purtarea păgânilor. Aceștia neînțelegând rostul acestor picturi, au învinuit pe creștini, că se dedau la orgii imorale, în timpul cărora mânâncă carnea copiilor nevinovați și beau sângele lor. Păgânii prin calomniile aceste au făcut un bun serviciu istoricilor, cari așa au dovedit, că tablourile reprezintă trup și sânge, — dar nu trup și sânge de copil nevinoat, ci Trupul și Sângele lui Isus.

În sfârșit cel mai de pe pe urmă și cel mai precis document este cuvântul Bisericii infalibile, care deoparte ca să apere pe credincioși de învățături false, — pe de altă să desaprobe neștiința și reacredința necredincioșilor, a ținut diferite sinoade, în care de mai multe ori a întărit învățatura despre rânduiala divină a sftii Liturghii, iar pe aceia, cari — pe lângă toate dovezile — au susținut contrarul, — i-a supus pedepselor și i-a anatemi-zat.

Între aceste sinoade, cel din Niccea, declară, că numai preoții adevăratei Biserici pot aduce în mod valid jertfa liturgică, pentru că numai lor s'a dat aceasta putere.

Sinodul din Efez (sec. V.) declară că sf. Liturghie este: jertfă dătătoare de viață, adevărată și nesângerată. Sinodul din Lateran (sec. XIII.) declară că sub forma externă a pâinii și a vinului, — este de față adevăratul Trup și Sânge al Domnului. Sinodul Tridentin (sec. XVI.) lovește cu anatema pe aceia cari ar nega rânduiala dumnezeiască a sftii Liturghii sau prezența reală a lui Isus în sfta Liturghie.

Iată o mică parte din istorie. Vedem, că însuș Isus este orânduitorul sftii Liturghii, pentru că luând dovezi din secol în secol, — ajungem la foisorul cinei de taină unde a fost orânduitor și adus întâi de Isus Hristos, ca apoi să se aducă în tot locul și în toată vremea.

O fost odată un mic cioban...

(Cardinalul Verdier).

Incep cași povestea... a fost odată, ca nici odată, în regiunea cea mai mică, dar cea mai frumoasă a Franței în jurul orășelului Rouens, un mic sat... Văi cu dealuri blânde se schimbă aici, iar albele căsuțe sunt locuite de oameni pașnici, sârguincioși și muncitori... Cultivează pământul și cu sudorile feței lor udă glia... așa este azi și așa a fost și cu 60—70 de ani în urmă..., atunci când în micul sat din jurul Rouensului a trăit un mic cioban, copil francez cu părul brun, sănătos care în toată dimineața s'a deșteptat la cântatul cocoșilor și numai în întunericul nopții a ajuns, ca în coliba învălțată cu trestie, între oi și mielușei — să se odihnească pe culcușul său de paie.

Și în altă dimineață din nou vesel, și voios se trezea din somn, ca desculți și fluierând să-și ducă oile între munți, la pășune bună.

„Cât e de cuminte micul Jean” — își ziceau țărani din partea locului. — Și cât e de conștient — mai ziceau — din turma lui nu lipsește nici odată nici un miel!

Da, Jean s'a numit micul cioban, „Petit Jean”, micul Jean, Ionel; cu numele său întreg: Jean Verdier.

* * *

Ciobănelul de altă dată este azi capul Bisericii catolice din Franța, mitropolitul Parisului. El și azi zice: Eu și azi sunt acelaș, micul cioban de odinioară, „Petit Jean”. Griesc de turma mea, de credincioși. Ca nici unul să nu se piardă! Cu cât se cufundă mai mult lumea în valurile materialismului cu atât e mai mare lipsă de bogăție sufletească. De credință! De răbdare! De iubire!

* * *

„Petit Jean” de multe ori povestește din amintirile sale. Când am fost ridicat la treapta preoției — au trecut de atunci cincizeci de ani — am mers să revăd satul meu micuț. Țin bine aminte, că în vecinătatea căsuței noastre acoperită cu paie a locuit o domnișoară mai în etate, de meserie croitoare. Pe timpul, când eram copil, de multe ori îmi dădea pâine cu unt, caș, fructe. Sus, între munți, de multe ori

aceste mi-au servit de singurul meu nutremânt. Când — preot tinăr — m'am oprit în fața casei unde ma-m născut — aceasta domnișoară — Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii, că de mult a murit a fost prima, care a alergat la mine și cu ochii plini de lacrimi mari și calde mi-a zis: Jean, petit Jean, ce haine frumoase ai tu!

* * *

Cardinalul Jean Verdier, mitropolitul Parisului, în trecutul apropiat și-a sărbătorit a cincizecilea aniversare a hirotonirei sale. Aceasta serbătoare strălucită a avut loc în cea mai minunată catedrală a Parisului, Notre Dame.

Este cunoscut peste tot, că în decursul anilor el a clădit vre-o 200 de biserici, iar azi, când Biserica din Franța se luptă cu mari greutăți materiale, între împrejurările schimbate, credința lui în ce privește clădirile de biserici, — nu a scăzut. Dar azi lucrează cu altă metode.

— Azi, din pricina lipsei de bani, clădim bărăci pentru credincioși. În jurul Parisului avem 110 „biserici” de acest soi. Aceste „biserici” sunt ridicate de credincioși. Lă-

cătuși, zidari, fierari și pictori își dăruiesc lucrul mâinilor lor... Mai pe urmă am celebrat Liturghia într'o biserică, a cărei clopot care cheamă la preamărirea Domnului pe credincioși — a fost atârnat pe nucul din grădina vecinului. Parohia nici atâtă ban n'a avut. ca să-și poată procura o clopotniță.

Floarea care a lăcrămat

Are nume, în zilele noastre „coroana imperială”. Și-și deschide clopoțeii de mătase portocalie, prin țările de miazănoapte, în primele zile ale lunii Mai, iar prin meleagurile mării Mediterane mult mai de timpuriu.

Spune legenda că în seara Joiei sfinte, când Isus își purta durerea prin grădina din Ghetsemani, toate florile știutoare de supraomeneștile suferințe care se pregăteau, își plecau întristate capul.

Numai „coroana imperială” își ținea petalele sus, cu semeție. Dar fu atinsă de veștmântul dumnezeiescului martir. Și atunci, cuprinsă de rușine și jale, își plecă și ea capul și plânse.

La congresul internațional eucharistic vor participa douăzeci cardinali, șaptezeci mitropoliți, douăsutetrezeci de episcopi și alți treisute de demnitari bisericești. Patruzeci de state au anunțat oficial participarea lor. Misionarii din China vor veni sub conducerea lui Ju-Pin episcop din Nanking.

Vor fi prezenți: cardinalul Pacelli secretarul de stat al Vaticanului. Acesta în calitate de delegat al Papei va presida congresul. Tot el a presidat și congresul din 1934, care a avut loc la Buenos—Aires, pe cum serbările din Lisieux, în cinstea sf. Tereze. El de nouă ani este secretarul de stat al Vaticanului. Știe să vorbească foarte multe limbi. La ultimul congres internațional al presei catolice în șapte limbi a ținut discursuri.

Dionisie Dongherty, mitropolitul Philadelphiei, cel mai înalt demnitar al Bisericii din Statele Unite ale Americii. El a presidat ca delegat al Papei în anul trecut Congresul din Manilla.

Alexandru Kakowski mitropolitul din Varșovia, el l-a

consacrat episcop pe Preafeticitul Papa Piu XI.

Cu ocazia constituirii Poloniei ca stat liber și independent Achile Ratti, actualul Papă, a fost primul nunțiu papal în noul stat polonez. La a zecea aniversare a încoronării Papei, poporul polon a așezat o tablă comemorativă în Catedrala din Varșovia. Cardinalul Kakovski mai este și un politician cunoscut. Când s'a decretat independența Poloniei, a fost membru al regenței. El a semnat actul, prin care mareșalul Pilsudski a fost investit cu puterea supremă.

Petru Gerlier, mitropolitul Lyonului, ca ofițer combatant a făcut războiul, după terminarea căruia s'a prezentat la un seminar pentru primire. E unul dintre cei pușini, cari cu o extraordinară iuțeală au urcat înalta scară a ierarhiei bisericești.

Preafericitul Părinte în Joia Mare a vizitat expoziția organizată de Asociația tinerelor din Italia. Realizările acestei Asociații sunt de necrezut. Darea de seamă despre activitatea celor 20 de ani de urmăne arată, că tinerele italiene au adunat 20 milioane lire pentru misiunile externe. Pentru universitatea catolică din Milano au dăruit 18 milioane de lire, 5 milioane pentru ajutorarea seminariilor, și au dat pentru copiii săraci un milion catehisme gratuite.

Ce a făcut Preafericitul Părinte pentru unirea Bisericilor? Pax Romana din Athena în anuarul său arată cu date precise prin peana președintelui său Di Lernia activitatea

Preafericitului Părinte în interesul unirii Bisericii apusene cu cea răsăriteană. Preafericitul Părinte în timpul când a fost nunciu în Polonia, a avut ocazie, ca să cunoască bine biserica răsăriteană. Decând a fost intronat, nu a încetat de a veghia asupra celor 180 milioane de creștini răsăriteni. Activitatea sa a început-o cu ajutorarea copiilor infomețați din Rusia, dar nu a uitat nici de episcopii și preoții prigoșiți. A veghiat cu scrupulositate, ca bisericile răsăritene să își păstreze limba, ritul și datinile. Sub acest raport a înființat în Lille un seminar sub peza sfântului Vasile, pentru de a crește preoți pentru biserica rusă. În anul 1923 a ridicat la gradul de provincie de sine stătătoare biserica siro-malabară. Tot acolo în locul a patru vicariate apostolice a înființat patru episcopii. Rutenii din America au deve-

nit provincie bisericească, tot în acel an albanezii din Sicilia au primit un episcop. La aceste se mai adaug ramificațiile de rit oriental ale benedictinilor și iezuiților; scopul acestor ramificații este întărirea acțiunii de unire între cele două biserici. Contribuește mult la gândul unirii întemeierea seminarilor de rit oriental în Roma. Colegiile române, ruse, rutene și etiopiene arată în modul cel mai învederat intențiunile Preafericitului Părinte. Incoronarea acestei opere de unificare este codificarea dreptului oriental, care va cuprinde datinele și regulile tuturor riturilor răsăritene.

Atrocități comuniste în Spania. Cu ocazia ocupației orașului Barbastro a ieșit la iveală soarta tragică a episcopului sfânt din acel oraș. În vara anului trecut a fost prins și în-

chis în colegiul părinților numiți de sf. Iosif. În acest loc a fost chinuit în modul cel mai sălbatec. Dușmanii, doreau, ca să-l ducă la lepădare de credință. Văzând că toate eforturile lor rămân fără efect, l-au scos în cimitir, și acolo l-au împușcat. Înainte de executare, episcopul sfânt s'a rugat așa: Doamne fii îndurător față de asasinii mei. Împreună cu el au fost executați și mai mulți părinți din ordinul Sf. Iosif. Comuniștii în Lerida au ucis pe episcop, 20 călugări și 74 preoți mireni, iar cinci au fost spânzurați în piață. Catedrala cea nouă din Lerida sub teroarea guvernamentalilor a fost transformată în autogarej, iar dintr-o altă biserică au făcut hală de vânzare.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Calendar săptămânal.

22—28 Mai 1938.

22. Dumineca Samaritencei

Ap. Fapt. 11, 19-30. Evg. Ioan 4, 5-42

M. Vasilie

23. Luni C. Mihail † 820

24. Marți C. Simion † 601

25. Mercuri Afl. Capului Sf. Ioan

26. Joi ap. Carp

27. Vineri M. Eladie

28. Sâmbătă M. Eutihie

Vieța omului

Între 19 și 24 ani

Florile încep a trece. Frunza verde ia locul florilor, din cari abia se mai văd petale veștede. Câmpul aburește de greul vieții, care a cuprins toate. Ici colo încep a se ivi semnele primelor roade. Dar e încă de muncit din greu. Grădinile înverzesc, holdele cresc, dar trebuie plivite, porumbul săpat. Toate s'ornite pe ogașa bună, dar nu poți sta cu mâinile în sân, dacă vrei să ai ceva. Tot așa e și tânărul între 18 și 24 ani. Calendarul dela Bixad

„Precum sunt zilele tinerețelor tale, așa va fi și bătrâneța ta”.

„Greu lucru este tinereța, căci prea e neodihnită, clătinaătoare, ușor greșitoare, și are lipsă de un frâu mai puternic”.

Sf. Ioan Gură de Aur. (om l. către Antioch)